

Uanmeldt pædagogisk tilsyn 2026 - observation af praksis

Dato: 18. aug. 2026

Institution: Børnehuset Akeleje

Stue/lokale: legeplads, alferne i fællesrum

Varighed: 10.00-12.00

Situation (-er): Leg på legeplads, toiletbesøg, spisning i fællesrum med de yngste og spisning ved de ældste børn udenfor. Der er sygdom denne dag blandt det faste personale (2 personer) og en vikar er kaldt ind, der hjælper de øvrige to fastansatte medarbejdere.

Samspil og relationer			
Udfordringer	Tema	Tegn på god kvalitet	Bemærkninger / Noter
De voksne møder børnene på en afvisende, negligerende eller bagatelliserende måde. Børn mødes med negative forventninger. Der er sjældent eller ingen øjenkontakt, venligt ansigt, kropsorientering m.v.	Affektiv afstemning og følelsesregulering	De voksne møder børnene imødekomende og med positive forventninger (eks. øjenkontakt, være i øjenhøjde, kropsorientering mod barnet, venligt ansigt, opadgående lys stemme, anvendelse af barnets navn)	Set tydeligt
De voksne spejler ikke eller spejler kun i begrænset omfang barnets udtryk		De voksne spejler barnet og responderer følelsesmæssigt afstemt på barnets udtryk (der anvendes både kropssprog, mimik og gestik)	
De voksne bliver urolig, vred eller irriteret på barnet. Følelser gøres forkerte, der gives ingen eller begrænset støtte til regulering.		De voksne er rolige, nærværende og de rummer barnets følelser og hjælper barnet med at regulere sine følelser (eks. berolige, trøste)	
Barnets nonverbale/verbale initiativer/signaler overses, langsomme eller u hensigtsmæssige reaktioner på barnets signaler/initiativer. Barnet får ikke tid til at respondere på den voksnes handling	Sensitivitet og respons	De voksne reagerer passende på barnets nonverbale/verbale signaler/initiativer (initiativer ses, følges, italesættes, anerkendes/bekræftes) De voksne afventer og giver tid til barnets respons	Set tydeligt

Barnets intentioner misforstås, voksne reagerer dømmende, barnets perspektiv negligeres, adfærd mødes med kontrol og irettesættelser.	Mentalisering	De voksne forsøger at forstå barnets intentioner og følelsesmæssige tilstand og sætter ord på barnets mulige tanker, følelser, intentioner. De voksne forholder sig undersøgende, ikke-dømmende til barnets adfærd. Der er fokus på barnets intention bag en given handling	Set
Tone (kropssprog, stemmeleje, mimik virker stresset/utydelig) eller kommunikation skaber usikkerhed (styrende, irettesættende); uensartet tilgang til børns adfærd; uklare beskeder (hurtige/for mange ord)	Voksenadfærd, tone og kommunikation	Kommunikationen er tydelig, rolig og anerkendende (tone, tempo, kropssprog); fælles pædagogisk tilgang afspejles i handlinger; beskeder er enkle, konkrete og i øjenhøjde; voksne har fokus på det, de ønsker at fremme; voksenadfærd skaber tryghed og understøtter børn i selvregulering og deltagelse.	Set tydeligt
De voksne følger ikke eller i begrænset omfang børnenes spor. De voksne udviser ikke eller kun begrænset interesse for det børnene optages af Distraherede voksne, manglende engagement, ingen fælles opmærksomhed.	Samhørighed og engagement	De voksne følger børnenes spor og udviser oprigtig interesse, stiller åbne spørgsmål, er nysgerrige og reflekterende sammen med børnene. Der er fordybet og fokuseret opmærksomhed mellem voksne og børn i samtaler, leg og aktiviteter.	Set
De voksne deltager ikke eller kun i begrænset omfang i samtale, leg eller aktivitet.		De voksne viser, at de kan lide at være sammen med børnene og de er tydeligt engageret i samtale, leg og aktiviteter; stemningen er kendetegnet ved at være anerkendende, legende og glædesfyldt.	
Der er børn, der befinder sig udenfor fællesskabet, som 'forsvinder' i fællesskabet eller er alene uden opsyn eller kontakt.		De voksne har blik for alle børn; de voksne etablerer og indgår i positiv kontakt/positive møder og dialoger med alle børn.	

Opsamling:

Observationerne viser gennemgående varme, rolige og responsive samspil. De voksne møder børnene anerkendende, reagerer på deres initiativer og hjælper med følelsesregulering. Det ses fx i konflikten om vognen, hvor den voksne hører begge børn, trøster det barn, der bliver ked af det, bliver hos barnet, til det er i ro, og efterfølgende anerkender barnets initiativ til at give vognen videre. Der ses også interesse for børnenes spor i samtaler om bl.a. paradisæbler, edderkopper og skraldebilen. Børnene fremstår trygge ved at henvende sig til de voksne og ved at tage initiativer.

På trods af sygdom fremtræder de voksne rolige og nærværende, varme og opmærksomme. Det ses, at der er opmærksomhed på at fremme ønsket adfærd også ved at trække på børnekulturen, da de højlydt taler om, at der er noget man skal lære, når man er helt ny i børnehaven og at de andre børn kan hjælpe de nye børn ved at vise, hvordan man gør.

Fra observation:

Denne dag er der kun to af de faste voksne på arbejde. De andre 2 er ramt af her-og-nu-sygdom. De yngste børn har været på toilettet og da de kommer op fra kælderskakten, mener 2 børn, at de begge legede med en vogn. En af de voksne V1 lytter til børnene, men de lykkes ikke med at finde en mindelig løsning. V1: Så må vognen holde pause lidt. Det ene barn bliver meget ked af det, og den voksne trøster, bærer barnet og bliver ved barnet indtil det er ok igen. Det andet barn er hurtigere optaget af ny leg. De har aftalt, at når vognen har holdt pause lidt, kan først det ene barn, derefter det andet lege med vognen. Det første barn, der leger med vognen, minder den voksne om at sætte uret, så det andet barn også får tid og den voksne påskønner barnets opmærksomhed. Det første barn taber hurtigt interessen for vognen, måske fordi det andet barn blev så ked af det? At sætte uret var tydeligt en god løsning for børnene og det ene barn var tydeligt indstillet på at dele og vise hensyn, måske også fordi det andet barn blev meget ked af det.

Den voksne forsøgte at appellere til leg sammen omkring vognen og denne vinkel kunne være tydeligere udfoldet en dag, hvor al fast og kendt personale er til stede.

To børn vil gerne spise noget særligt fra madpakken og vil ikke længere spise det rugbrød, de begge lige er begyndt på. Den voksne siger, at de lige skal spise rugbrødet først. Det ene barn protesterer lidt. Den voksne taler om, at sådan gør man i børnehaven og at det kan man jo ikke vide, når man er ny, men det er det, man skal lære. En af de andre børn siger, at det spiser sin rugbrød og den voksne siger, at det jo er fordi barnet godt ved, hvordan det er at gå i børnehaven og siger, at det er dejligt, at de andre børn også kan vise de nye børn, hvordan man gør. Kort efter spiser begge børn lystigt deres rugbrød, den voksne roser dem for at være ved at lære at gå i børnehaven og vups er rugbrødet spist og de kan begge åbne de lækkerier, som fristede.

Tilsynets anbefalinger:

- Fasthold den rolige og følelsesmæssigt afstemte konflikthåndtering, hvor børnenes perspektiver høres, og der gives tid til regulering.
- Sæt fortsat ord på børnenes intentioner og hensyn til hinanden, så positive sociale handlinger bliver tydelige for fællesskabet.

Børnefællesskaber

Udfordringer	Tema	Tegn på god kvalitet	Bemærkninger / Noter
Relationer mellem børnene er drillende, nedgørende eller nedsættende.	Relationer	Relationerne er opmuntrende, ligeværdige, respektfulde og hjælpsomme. Ses invitationer til leg	Set tydeligt
Der ses ingen eller få eksempler på triangulering; børn synliggøres ikke for hinanden.	Triangulering	Triangulering bruges aktivt til at styrke social opmærksomhed, relationer - og til at forstå andres intentioner, adfærd og følelsesmæssig tilstand.	Ikke observeret
Den voksne vurderer hurtigt, hvem der har ret/Børn løser selv konflikter, der fører til udstødelse	Konflikthåndtering	Konflikter håndteres med fokus på intentioner, perspektiver og fælles løsninger. Ingen udstødelse	Set
Der er børn, der ikke har adgang til leg/afvises og ikke hjælpes af de voksne i situationen; børn i periferien hjælpes ikke ind i legen.	Legefællesskaber	Børn i periferien hjælpes aktivt ind i legefællesskabet.	Der observeres enkelte børn, som var lidt mere på egen hånd.
Voksne lægger sjældent op til samarbejde mellem børnene. Samarbejde overlades helt til børnenes egen forhandlingsevne.	Samarbejde	Voksne rammesætter lege/aktiviteter, som styrker relationen mellem børnene. Voksne understøtter, at børn hjælper hinanden og bruger hinandens viden. Støtter børnenes indbyrdes samspil, relationer og fællesskaber	Det ses ikke, at voksne rammesætter legen denne dag.
Voksne igangsætter sjældent lege/aktiviteter, der styrker fællesskabet. Børn ekskluderes fra fællesskabet i leg, samling eller aktiviteter. Børn uden for fællesskabet i rutiner og aktiviteter, støttes ikke i deltagelse.	Fællesskaber	Voksne igangsætter aktiviteter, der fremmer deltagelse og relationer. Børn inkluderes i fællesskabet i leg, samlinger eller aktiviteter. Børn guides ind i fællesskabet i rutiner og aktiviteter.	Det ses ikke at voksne igangsætter aktiviteter. Det ses dog, at børnene er inkluderet i fællesskabet både i leg og ved spisning, hvor børnene også guides i rutiner.

Opsamling:

Der ses velfungerende børnefællesskaber med længerevarende lege, gensidig kontakt og plads til deltagelse. To drenge fastholder en fælles leg under paradisæbletræet og inviterer en yngre dreng ind, som for tilsynet at se, tyder på et inkluderende børnefællesskab, hvor børnene selv skaber plads til andre. To piger udvikler en fælles rolleleg, bærer tydeligt legesprog "Og så sagde vi, at jeg var...", de bliver kortvarigt uenige, men finder selv en løsning, da den voksne ikke har mulighed for at hjælpe her og nu. I konflikten om vognen støtter den voksne børnene uden at udpege en vinder, og børnene kommer videre i hver deres leg. Der observeredes enkelte børn, der var lidt mere på egen hånd, et barn var nyere og kom senere ind i legen med to ældre drenge, et andet barn gik lidt mere og funderede over sprog og var tydeligt glad for samtaler med en voksen. Voksenrammesatte lege og aktiviteter samt aktiv triangulering mellem børnene blev kun i begrænset omfang eller ikke observeret i tidsrummet.

Tilsynet fik indtryk af, at børnene fungerede godt i fællesskabet: i den børneinitierede leg i to-mandsgrupper, og omkring måltidet i 7- og 5-mandsgrupper. Der var meningsfulde samtaler mellem børn og mellem voksne og børn og respektfuld omgang med hinanden.

Ved måltidet sås også et godt fællesskab, hvor mere erfarne børn anerkendes for at vise de nye børn, hvordan man gør i børnehaven.

Tilsynets anbefalinger:

- Drøft og brug triangulering ved at gøre børn opmærksomme på hinandens ideer, initiativer og hjælpsomme handlinger.
- Supplér den frie leg med enkelte små voksenrammesatte aktiviteter, der skaber nye samarbejder og relationer på tværs af børnegruppen.
- Fasthold den konfliktstøtte, hvor børnene hjælpes til at høre hinandens perspektiver og finde løsninger uden udstødelse.

Struktur og organisering

Udfordringer	Tema	Tegn på god kvalitet	Bemærkninger / Noter
Dagen opleves uforudsigelig "Hvad skal vi nu?"; børn fremstår passive/afsøgende, fremfor engagerede; medarbejdere er ikke samstemte (forskellige forklaring/ej begrunde organiseringen) De voksne sætter ikke ord på egne handlinger og intentioner.	Tydelighed i struktur og hverdagsrytme	Børn ved, hvad der skal ske, hvor de skal være; medarbejdere kommunikerer ensartet; rutiner skaber tryghed; hverdagen er planlagt, men fleksibel, så der tages højde for børns tempo/initiativer. De voksne bidrager til forudsigelighed ved at sætte ord på egne handlinger, intentioner og hvad der skal ske.	Set – det italesættes højtlydt, at nogle børn er ved at lære, hvordan det er i børnehaven
Overgange fylder unødigt meget, skaber uro; børn venter passivt; skift virker uplanlagte	Overgange mellem rutiner, aktiviteter og leg	Overgange foregår roligt; minimal ventetid; børn guides tydeligt og oplever flow,	Set tydeligt
Uklar voksenplacering (perifert/voksenøer/ingen konfliktdæmpende placering); voksne flytter sig ofte; urolige zoner; børn mangler støtte eller retning; børn søger selv voksne for retning; individuel fremfor koordineret indsats	Voksenplacering og pædagogiske positioner	Voksne placerer sig strategisk (ro, tryghed og overblik, forebyggelse af konflikter); positionerne understøtter ro, deltagelse og nærvær; justeret efter børnegruppens behov (tæt på aktiviteter uden af dominere, tilgængelig); aktiv og selvstændig børnedeltagelse	Set tydeligt
Børn venter meget i rutiner; voksne overtager opgaver; rutiner bryder fordybelse og leg; fælles forventninger til børns deltagelse er uklare	Praktiske rutiner og børns deltagelse	Rutiner giver plads til aktiv deltagelse; børn støttes i mestring, så de oplever sig som deltagende og kompetente; ventetid minimeres v. små opgaver, tydelige roller og overskuelig organisering; medarbejdere guider og fremmer selvhjulpenhed og medansvar	Set tydeligt
Miljøet skaber uro og understøtter ikke fordybelse/overblik; materialer er utilgængelige/uoverskuelige for børn; for mange samtidige aktiviteter skaber støj/uro	Læringsmiljøets organisering	Miljøet understøtter ro, leg, deltagelse, initiativ og tydelige læringsmuligheder; materialer er synlige og tilgængelige for børn; zoner og opdeltede aktiviteter giver ro og overblik	Set tydeligt

Opsamling:

Hverdagen fremstår genkendelig og roligt organiseret. De voksne placerer sig strategisk og i mindre grupper af børn. De praktiske rutiner giver plads til børns deltagelse. Gong-gongen markerer overgange, børnene ved, hvad signalet betyder, og overgangen til toilet og spisning foregår med tydelig guidning. Måltidet har desuden en genkendelig organisering; børnene vasker hænder, finder deres madpakker og pladser, der tændes lys, børnene skiftes til at puste tændstikken ud, og der synges inden maden. Børnene får valg og ansvar, fx valg af stort eller lille toilet og siddeplads, at slå på gong-gongen, hente madpakker og rydde egne ting op. De voksne er fordelt på legepladsen og er tilgængelige, samtidig med at børnene kan fordybe sig selvstændigt. Uret eller timeren bruges konkret til at skabe struktur, både i konflikten om vognen og under måltidet og gør tidsrammen synlig for børnene.

Tilsynets anbefalinger:

- Fasthold de genkendelige signaler og korte beskeder i overgange, så børnene fortsat kan orientere sig selvstændigt.
- Fasthold en tydelig voksenfordeling, der både giver overblik og plads til længerevarende, uforstyrret leg.

Sprog og kommunikation

Udfordring	Tema	Tegn på god kvalitet	Bemærkninger / Noter
Lydniveau og organisering gør det svært at kommunikere	Betingelser for kommunikation	Der er gode betingelser for kommunikation (nonverbal/verbal) mellem voksne og børn; en god fordeling af børn og voksne samt et lydniveau afpasset aktiviteten	Set tydeligt
Voksne reagerer sent eller overser barnets initiativer Der er ingen eller kun få benævnelse	Tidlig kommunikation og sociale samspilsmønstre	De voksne følger og benævner barnets nonverbale/verbale initiativer i kommunikationen	Set
Samspil foregår i højt tempo uden pauser; samtaler/nonverbale kommunikation er ikke tilpasset barnet Børn afbrydes og får kort taletid		De voksne stopper op, venter og giver barnet tid at respondere – kommunikationen tilpasses barnets tempo Børn får taletid og bliver lyttet til – uden hast.	
De voksne inviterer ikke eller sjældent til samtaler/dialoger; der stilles lukkede spørgsmål, kontrol/faktuelle spørgsmål, få turtagninger, undervisningstonen benyttes, voksne styrer samtalen, samtaler er korte og uden dybde	Voksnes rolle og sprogligt stilladserende praksis	De voksne inviterer børnene til meningsfulde og relevante dialoger/samtaler. Samtaler/dialoger mellem voksne og børn er kendetegnet ved både kvantitet og kvalitet i turtagning samt en udvekslende tone.	Set
Voksne eller sprogligt stærke børn tager over eller styrer samtalen, børn afbrydes		Børn støttes i at forklare, fortælle og genfortælle – uden at den voksne eller sprogligt stærke børn tager over.	
Børn korrigeres og der bygges ikke eller kun begrænset videre på barnets sætninger, der tilføjes ikke nye ord, ord som 'den' og 'det' benyttes hyppigt. Nye ord bruges uden meningsfuld forklaring		De voksne bygger videre på barnets sætninger og udvider disse; der tilføjes nye ord, begreber eller sætningen forlænges og modellerer mere komplekst sprog (tilpasset barnets udvikling) Nye ord og begreber introduceres og forklares naturligt i aktivitetens kontekst	
Der er børn, der ikke inddrages, inviteres eller adresseres		De voksne har fokus på at invitere alle børn ind i samtalen	
Opsamling:			

Der er gode betingelser for kommunikation, og børnene tager ofte sproglige initiativer. De voksne følger flere af initiativerne og indgår i samtaler om det, børnene er optaget af, fx paradisæbler, en edderkop, ørepine, mad, italienske ord og skraldebilen. Der ses humor og fælles glæde, og børnene får erfaring med nye ord og begreber i naturlige sammenhænge. Under den observerede aktivitet med figurer inviterer den voksne børnene til at vælge og deltage. Observationerne giver færre tydelige eksempler på længere, undersøgende samtaler, hvor den voksne systematisk udvider børnenes udsagn eller inviterer alle børn ind i flere turtagninger.

Tilsynets anbefalinger:

- Stil flere åbne opfølgende spørgsmål til børnenes egne udsagn, fx 'Hvad tror du...?' og 'Hvordan fandt du ud af det?'.
- Byg videre på barnets ord ved at gentage og udvide udsagnet med ét eller to nye ord eller begreber.
- Vær opmærksom på også at invitere de mere stille børn ind i samtalen og give god responstid, før den voksne eller andre børn tager næste tur.

Opsamling på Børneinterview

Hvad sagde børnene?

Børnene fortæller, at de synes godt om at gå i børnehave. De fortæller, at de godt kan li at lave høstfest, så kan man spise og drikke saft. Høstfest er når man høster frugt og laver hjemmelavet syltetøj og saft med mirabellaer. De kan godt li at lege, tegne og gynge højt. De kan også godt li, at de voksne laver morgenbrød og boller. Emma er god til at flette hår og Lars er god til at snitte. Hvis man har brug for hjælp, kan alle hjælpe, både børn og voksne; og alle kan også hjælpe med at bage. Det at bage bliver nævnt flere gange. Hvis der er børn, der bliver kede af det, så trøster de voksne.

Børnene fortæller, at de har gode venner i børnehaven og nævner børn af samme køn. Hvis der er nogen, der leger noget sjovt og man gerne vil være med, så spørger man pænt. Hvis de siger nej, kan man spørge en anden eller spørge en voksen. Den voksne kan sige, at man gerne må være med. De fortæller, at de voksne kan hjælpe børn med at få nye venner i børnehaven eller få nogen at lege med.

Når der bliver slået på gong-gong'en ved børn, at der skal ske noget nyt. Børn har fx opgaver til samling, hvor de skal tælle.

De voksne læser nogle gange højt. Det kan børnene godt lide. De kan også li at klatre højt og op i træerne.

Vurdering

Det uanmeldte tilsyn giver anledning til: **Ingen bekymring**
(ingen bekymring, bekymring, alvorlig bekymring)

Eventuelle aftaler om opfølgning: Der er ingen aftaler om opfølgning

